

— Sokolsko društvo v Novem mestu prireja v Novem mestu vsakih 14 dni predavanja oziroma debatne večere. V torek 25. t. m. je predaval učitelj Marjan Tratar o »Državljanjski vzgoji v Sokolu, šoli in domu«. Udeležba je bila povoljna. Debate so se udeleževali mnogi kar najzvišneje. Vsi so soglašali s predavateljem zlasti v tem, da imamo še vse premalo vnetih in nesebičnih sokolskih delavcev, ki naj bi prekvasil mlade ljudi, da bodo zlasti iz njih dobri državljani in Sokoli. Zaključno besedo je imel starosta br. Marinček, ki je povzel, da dosega vzgoja višek v popolnem, dobrem človeku. S tem se je docela približal zahtevam novodobne šole: »Vzgojimo predvsem dobrega človeka.«

**Turist, po gorah se ti toži,
da te planinski zrak osveži,
poprej pa dobro se založi
in dušo v »Daj-Damu« priveži!**

— Poverjenik Slov. Sol. Matice za novo-meški srez prosi vse upravitelje(ce) in učitelje(ce), da priglasijo svoje članstvo vsaj do 15. novembra t. l., članarino pa upošlejo do 1. decembra t. l. Kdor se ne prikladi pravočasno, ne dobi publikacij za leto 1932. To vemo vsi, da ne more v teh časih niti pogrešati teh knjig, če hoče iti s časom. Poleg »Popotnika« so malone edine knjige, ki nam dajejo smernice pri novodobnem pouku. Hudo je res za denar, a snov, ki nam jo podajajo, stotero odtehta vsoto 32 Din, ki bi si naj jo, kdor količnik zmore, utrgal, da se naroči na te preproste knjige.

— Starši! Društvo »Sola in dom« je otvorilo svojo šolsko vzgojno posvetovalnico v Ljubljani, Prazakova ulica 8, prvo nadstropje. Posluje ob ponedeljskih od 10. do 12., sredi od 14. do 15. in petkih od 9. do 11. ure. Društveni člani dobe v posvetovalnici brezplačno vse informacije o šolskih in vzgojnih vprašanjih. Tam se sprejemajo tudi novi člani. Za sedaj posluje posvetovalnica samo za srednje in srednje strokovne šole. V kratkem bomo otvorili tudi posvetovalnico za osnovne in meščanske šole ter učiteljska. Starši, poslušajte se posvetovalnice!

— Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani je lepo preuredila svoje poslovne prostore. Posebno prodajalna je prav ukusno opremljena. V četrtek, dne 27. oktobra so bili prenovljeni in na novo urejeni prostori izročeni svojemu namenu. Število odjemajočih članov raste z vsakim dnem: zadruga je v najlepšem razvoju. Preurejena prodajalna in dobro blago bosta privedla novih zadržnikov, kar zelo želimo. Odbor zasluži za svoj trud vse priznanje. Želi mo tudi ljubljanski zadrugi takega razvoja in porasta, kakor ga je dosegla posestrina v Mariboru.

— Zagrebško učiteljsko društvo priredi v soboto 5. novembra 1932. istočasno s svojo XI. glavno skupščino tudi svečano akademijo v spomin stoletnice ilirskega preporoda in dvajsetletnice balkanske vojne. Ob 10. uri dopoldne je svečana akademija združena z dvema predavanj in nastopom učiteljskega pevskega zbora »Ivan Filipović. Popoldne se vrši XI. glavna skupščina učiteljskega društva. Zvečer se vrši koncert Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj.

— Esperanto in učiteljstvo. Esperanto si je v teku zadnjih desetletij osvojil svet. Med svoje pristaše šteje zastopnike vseh slojev in stanov, od univerzitetnega profesorja pa do priprostega delavca. Se razume, da učiteljstvo ni smelo zaostati. Imamo že združena učiteljev-esperantistov malone v vseh državah sveta. In da se je esperanto tako razširil, je v veliki meri tudi zasluha učiteljev-esperantistov. Vodim stalno dopisno šolo z malenkostno učnino. Vsa, ki nima prilike, obiskovati kak esperantski tečaj, se pismenim potom in z majhnimi stroški priuči temu jeziku. Pišite na naslov: Golobič Peter, diplomirani esperantski učitelj, Jesenice-Fuzine, Goronjsko.

— Fotografija kot predmet šolskega pouka. V povojnem času je fotografija kot razvedrilo, pa tudi kot pomočnica v resnih nalogah življenja zajela tako široke ljudske plasti, da je neka strokovna nemška revija pred nedavnim lahko z vso upravičenostjo zapisala, da se kultura in civilizacija naroda danes ne meri več samo po uporabi mila in po številu njegovih šol, temveč tudi po številu fotografskih kamer, ki jih narod rabi. Šola, ki je človeku pripravila za življenje, ali ki bi mu morala to biti, se ne more zapreti pred tem dejstvom. So dežele, ki so uvedle fotografijo kot obvezen ali vsaj kot neobvezen predmet v učne načrte svojih šol. Med evropskimi državami prednjači Nemčija, kjer so sistematični tečaji za fotografijo tudi na osnovnih šolah nekaj zelo običajnega in kjer izdajajo celo strokovne liste o tem predmetu za učiteljstvo in za šolsko mladino. Pri nas še nismo tako daleč. Razen nekaterih šolskih fotografskih tečajev, ki jih vodijo na svojo roko posamezni vneti amaterji-učitelji, nismo storili v tem področju še nič pomembnega. Tu vendar ne moremo trditi, da bi bilo veselje do fotografiranja v naši domovini kaj manjše nego v Nemčiji in tudi manj potrebno organizirane šolske iniciative!

O tem predmetu bo govoril v soboto 5. t. m. ob 17. uri v kazinski dvorani v Mariboru specialno za učiteljstvo tajnik Fotokluba Ljubljana Karlo Kocjančič in bo iz svoje izkušnje podal nekoliko misli o uvedbi fotografskih tečajev v šole. Predavanje se vrši v okviru prve slovenske fotoamaterske razstave v Mariboru, na kateri so zbrana najboljša dela sodobne slovenske fotografije. Vstopnina bo znašala za udeležence zborovanja JUU samo 1 Din.

Tovarišem, ki bodo v dnevih tega zborovanja navzoči v Mariboru, priporočamo, naj ne zamude tega predavanja.

NA OBROKE!

MANUFATURA — PERILO

MANUFATURA

»REKORD«

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8
Maribor, Gregoričeva ulica 20

— Akcija madžarskega učiteljstva za Medmurje in Prekmurje. Ponedeljek mariborski »Večernik« poroča, da so se v začetku oktobra ustanovile na Madžarskem polslobo bene irendistične učiteljske organizacije za posamezne pokrajine, ki spadajo danes k lastnim narodnim državam, z namenom, da pripravijo teren za zopetno priključitev teh pokrajin k Madžarski. Te organizacije tvorijo učitelji, ki so pred prevratom službovali ali študirali v teh pokrajinah. 9. t. m. so ustanovili v Zalæggerszegu tako organizacijo tudi za Medmurje in Prekmurje, kateri ustanovitvi sta tudi prisostvovala zadnji madžarski ravnatelj čakovskega učiteljskega Karol Zrinyi in prefekt Karol Mik. Kakor vse slične ustanovljene organizacije, ima slednja nalogo, da reši Madžarom Medmurce in Prekmurce, ki nimajo s Slovenci in Hrvati nič skupnega, temveč so bili vedno zvesti sveti Madžarski in še danes žalujejo po madžarskih šolah in učiteljih; pritepenci morajo iti, od koder so prišli, itd. Sicer nam taka početja od sedaj niso nič novega, saj so nam še v živem spominu najhujše borbe iz prejšnjih let, ko smo se morali boriti proti renegatom, zbranim okoli domačega lista »Nepujszaga«. Vemo, da bo šla ta nova organizacija revzionistične Madžarske energično na delo. Ali pri nas naj samo zopet poizkusijo Slovensko in hrvaško učiteljstvo bo na vsako tako akcijo vedno znalo primerno odgovoriti s še povečanim javnim delom. Vabimo pa tudi druga, zlasti obrambna društva, da postanejo v tem delu slovenske zemlje prav pozorna.

† LUKA BLEJEC.

V ljubljanski bolnišnici je v nedeljo po dolgi in težki bolezni za vedno zatisnil oči g. Luka Blejec, šolski upravitelj v pokoju. Rojen je bil 14. oktobra 1862. v Mengšu. Služboval je v Trzinu 39 let, popreje pa dve leti v Hotiču in Smartnem pri Litiji. Pokojnik, ki je v Trzinu vzgojil tri rodove, je bil vzoren šolnik, priljubljen pri mladini in odraslih, katerim je vedno rad pomagal s svojim svetom. Vkljub težkemu gmotnemu položaju je vsem svojim devetim otrokom preskrbel dostojno eksistenco.

Na njegovi poslednji poti k sv. Križu so ga spremljali »Prostovoljno gasilno društvo« v kroju, »Nepolitično izobraževalno društvo«, županstvo krajevni šolski odbor, učiteljstvo in še mnogo drugih občanov iz Trzina. — Narod ne pozabi svojih učiteljev.

Naj počiva v miru!

Osebne zadeve.

— i Prevedeni so učitelji (-ce) v IX. skupino: Plevelj Viktor v Gribljah; Zupančič Rudolf v Črneči vasi; Grafenauer Elizabeta v Sv. Lovrencu; Bratuž Marij v Gor. Rečici; Kunst Angela v Križevcih; Frahm Vilko v Hodošu; Stern Ana v Tinju; Kosta Anton v Trdkovi; Ravbar Friderika v Domanjševcih; Kravos Avgust na Vinici; Pavletič Irena iz Črne; Slokar Emilija iz Bogojinje.

— i Napredovali so učitelji (-ce) v VIII. skupino: Kunst Viljem v Ormožu; Malešič Pavla iz Škočjana; Premrov Vera iz Kranjske gore; Pečan Jožica iz Kupšincev.

Naša gospodarska organizacija.

UCITELJSKI DOM V MARIBORU.

UD sporoča učiteljem (icam) in profesorjem, ki prihajajo v Maribor po opravih in morajo tukaj prenočevati, da oddaja UD prenočišče zgoraj imenovanim za ceno 10 Din za en večer. Lahko se v domu naroči tudi kosilo po zmerni dnevni ceni. Tako nudi UD vsem tovarišem (icam) in profesorjem udobnost in ugodnost v današnjih težkih časih, ko se po hotelih in gostilnah še vedno enako drago troši.

V oskrbi penzionata UD je danes 12 gojencev, kateri se počutijo prav po domače. Hrana je zadostna in tečna. Saj se je ponovno pripetilo, da internisti, celo izborni situirani staršev, odklanjajo hrano in kakršne-koli priboljške od došlih roditeljev, da, niti obedovat niso hoteli iti z roditelji v mesto. To je vodstvu internata najboljši kažipot.

Člani UD plačujejo za gojence mesečno 500 Din, nečlani 550 Din. Za takšen znesek se pač taka preskrba, kot jo imajo dijači v UD, nikjer ne dobi. Pač, dobijo se v Mariboru dijaška stanovanja tudi za 500 Din s celo oskrbo. Ali kakšna no!!? V vsem prednjači UD v Mariboru pred privatnimi stanovanji in sličnimi zavodi.

V penzionatu UD je še praznih nekaj mest. Dolžnost tovarišev(ice) je, da skrbite za to, da bo naš dom popolnoma zaseden!

Najprej pa si ga prav vsi sami oglejte in se na lastne oči prepričajte, kakšen je in kaj nudi! Potem ne boste več nasadali nestvarnim kritikam. Saj je kritika kakorkoli vedno dobrodošla, samo mora biti objektivna. Nestvarno kritiko pa zavržamo!

Velik začetek je storjen. Učiteljski dom v Mariboru stoji in že služi svojemu namenu. 5. novembra bo slovesna otvoritev. V nadaljnjo dosegajo cilja pa »vsi in vse« (potom UGP in direktno pri UD) za svoj Učiteljski dom, katerega mora tudi v sruču poznati vsak slovenski pedagog!

Ivan Cvetko,
tajnik kuratorija UD.

— g Članom Učit. Samopomoči. V zadnjih dneh oktobra t. l. ste prešli položnice za 277 do 279. smrtni slučaj (Slavoj Dimnik, Maribor, Marija Levstik, Ljubljana, Ivan Kocmut, Sv. Urban) v znesku 16 Din, zakonski pari 31 Din. Te tri posmrtnine znašajo 38.190 Din. Uprava je od 1. jan. 1932. do danes nakazala dedičem za 19 smrtnih slučajev znesek 242.025 Din. Mislite na to tisti člani, ki že več mesecev niste odposlali predpisanih članskih prispevkov. V teh dneh ste prešli opomine z izkazanimi zaostanki. Nakažite jih takoj, uprava potrebuje za izplačilo posmrtnin denar, denar in še denar. U. S. ima 2550 članov.

Novemberska številka

»FOTOAMATERJA«

edinega lista za foto-kino je izšla. — Vsak amater mora imeti ta list. — Sporočite nam svoj naslov — in pošljemo Vam ga na ogled. Letnik 1932 (tri številke) stane le Din 10.—.

Uprava »FOTOAMATERJA«
Ljubljana, Prešernova ulica 5/I.

Šolski radio.

— r Program za VI. teden. V torek dne 8. novembra bo predaval g. dr. Lavo Čermelj: »Ob 75 letnici smrti Josipa Ressa.« Ideja uporabiti vijak za ladijski pogon je tesno združena z imenom Josipa Ressa, ki je pred 75 leti umrl v Ljubljani. Ta izum je omogočil prekoceansko in zračno plovbo. Razvoj plove pred uporabo vijaka in po izumu vijaka. Ressel na Kranjskem in na Primorskem.

V petek dne 1. novembra bo predaval g. Miroslav Zor: »Momenti iz življenja pesnikov in pisateljev, ki so zastopani v šolskih čitankah.« I.—II. Pripovedoval bo zanimivosti iz življenja Simona Jenka, Kersnika, Frana Levstika, Frana Erjavca ter Stritarja. Razredničke naprošamo, da do tačas predelajo nekotke pesmi in beril naštetih pesnikov in pisateljev.

V novembru bodo še sledeče oddaje:

Torek 15. novembra: »Boka kotorska.« g. Adam Milkovič. I.—II.

Petek 18. novembra: »Telovadba in sport.« G. Marjan Dobovšek. I.—II.

Torek 22. novembra: »Napake v slovenskih nalogah.« G. dr. Rudolf Kolarič. I.—III.

Petek 25. novembra: »Rudna bogastva dravske banovine.« G. Josip Zabkar. I.—III.

Torek 29. novembra: »Topola in Oplenac.« G. Vekoslav Mlekuz. I.—III.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Po sklepu odbora se je vršilo zborovanje našega društva v soboto dne 12. novembra v Mačkovičevih v prostorih drž. osnovne šole. Dnevni red: čitanje zapisnika zadnjega zborovanja, predsedniško in tajnikovo poročilo, dopisi in tekoče društvene zadeve, poročilo o banovinski in glavni skupščini, predavanje tov. Deškoviča o izvenšolskem delu učiteljstva, slučajnosti. Začetek ob 9. uri.

— JUU SRESKO UCITELJSKO DRUŠTVO V RADOVLJICI zboruje v soboto dne 12. novembra ob 10. uri dop. v poslopju osnovne šole na Jesenicah. Poleg običajnih dnevnih točk, je tudi predavanje in nastop tov. L. Piboveca, kakor je bilo domenjeno na zadnjem zborovanju. Predaval bo tudi: tov. Skulj o organizaciji šolskih vrtnarjev. Z ozirom na sklep je udeležba obvezna! Ev. odsotnost treba opravičiti! — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO proslavi 70 letnico smrti Antona Martina Slomška v torek 8. t. m., s predavanjem prof. Anice Černejeve: Slomšek kot pedagog. Predavanje se vrši ob pol 20. uri na deklški osnovni šoli pri sv. Jakobu. Stanovska in moralna dolžnost članov je, da se predavanja udeležijo.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v soboto, dne 12. novembra ob 9. uri na osnovni šoli v Novem mestu z običajnim dnevnim redom. — Članstvo opozarjamo, da se bo vršila v soboto 12. novembra popoldne in v nedeljo dopoldne župna prosvetna šola SKJ v Novem mestu. Vsi tovariši (ice) se lahko brez nadaljnega udeležijo te šole. — Odbor.

Na dan zborovanja 12. nov. 1932. bo sestanek vseh šol. upraviteljev, tov. Zukovec bo pa razstavil deška ročna dela. Naj nihče ne manjka!

SPOMINJAJTE SE UCITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU!

Poročila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOOTA je imelo svoj redni občni zbor dne 8. oktobra t. l. ob 10. uri v Sokolskem domu v Murški Soboti.

Navzočih 69 članov in članic, t. j. 64%. Tov. predsednik je otvoril zborovanje in pozdravil navzoče. S toplimi besedami se je spomnil baš tiste dni umrlega tov. Slavuja Dimnika ter pozdravil nove člane.

Po čitanju dopisov JUU — sekcije za dravsko banovino je prišlo do naslednjih sklepov: 1. Ker je nujno potrebno, da se o prosvetnih razmerah, o delu učiteljstva in sreskega učiteljskega društva informira v prvi vrsti naš stanovski tisk, se izvolijo in določijo kot poročevalci za »Tovariša« in »Prosveto« tov. Gabrijelčič, Ferjan in Šavli. — 2. Stanovski tisk naj se tudi gmotno podpre, zato naj tov. šolski upravitelji kot poslovodje krajevnih šolskih odborov pazijo, da se naročnina na »Popotnika« pravočasno plačuje.

Tov. predsednik je podal nato naslednje poročilo: Sresko učiteljsko društvo je zborovalo v minulem letu šestkrat. Na zborovanju so bila na dnevnem redu poleg stanovskih zadev tudi štiri predavanja.

Za tem je podal tov. blagajnik poročilo, iz katerega je razvidno, da je znašal promet v tem poslovnem letu 29.481,90 Din. Prejemkov je bilo 15.488,60 Din, izdatkov 13.993,30 Din. Saldo blagajne dne 1. oktobra 1495,30 Din. Da bo mogoče poravnati dolg pri sekciji, ki znaša 3046,10 Din, morajo vsi člani brezpogojno poravnati članarino. Tov. blagajnik apelira na stanovsko čast in zavest članov, naj s točko brezbriznostjo ne delajo sramote učiteljskemu stanu.

Radi demisije tov. tajnice je odpadlo tajniško poročilo. Nato je na predlog revizorja tov. Benkoviča zborovanje izreklo dotedanje mu odboru abolutorij.

Tov. nadzornik velnar je kritiziral mrtvilo in nedelavnost društva. Tov. predsednik je k temu ugotovil, da ni našel, kakor je zastoj pričakoval, med članstvom potrebnega razumevanja, sodelovanja in opore, vsled česar tudi njegovo delo ni moglo roditi zaželjenega uspeha. V debato je posegel še tov. Deškovič.

Sledile so volitve, v katerih je bil izvoljen novi upravni in nadzorstveni odbor.

Gabrijelčič, predsednik. Andrej Šavli, tajnik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK je imelo v soboto dne 15. okt. 1932. svoj redni občni zbor ob 87% udeležbi.

Po otvoritvi in pozdravih se je vršilo predavanje tov. Širca iz Zagradca »o higieni na osnovni šoli«. Referat je bil zelo temeljit in izčrpen, in ker je pouk higieni na šolah sedaj obvezen, tudi zelo aktualen. Zborovalci so naprosili tov. predavatelja, naj pošlje svoje delo strokovnemu glasilu »Popotniku« v natisk.

Tov. referent bo sestavil do decembra »podrobni učni načrt o higieni za nižjo in višjo narodno šolo«. Ob tej priliki se je sklenilo, naj bi se vršila v svrhu izboljšanja hig. stanja med narodom javna predavanja o higieni za odrasle po zdravnikih strokovnjakih.

Za prihodnje zborovanje v decembru se je določilo predavanje: Gospodinjstvo in higiena kot nadaljevanje prejšnjega. Sestavila ga bo tov. Anica Terpinova iz Doberniča.

Nato je poročal tov. predsednik o poteku ban. skupščine meseca julija v Ljubljani. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem. Tajniško in blagajniško poročilo so vzeli zborovalci istotako z zadovoljstvom na znanje.

Sprejeti so bili sledeči predlogi: Šole naj dobe za svoje uradno poslovanje zopet poštinski prostost kot so jo imele že poprej.

Monopolski zvezki naj se ukinejo. Ako pa to ni mogoče, naj njih velikost in kakovost vsaj odgovarja cenam.

H koncu apelira predsednik na vse tov. upravitelje, naj naročijo za vsako šolo najmanj po dva izvoda vezanih knjig Mladinske matice in našega roda.

Ob priliki zborovanja se bodo zbirali prostovoljni prispevki za Učit. dom v Ljubljani. Za stalnega zbiratelja določijo tov. Korenčana iz Smihela.

Za poročevalca za naš tisk sta določena tov. Japelj in tov. Petelinova.

Zužemberk dne 21. okt. 1932.
R. Hrovatova, tajnica. Fr. Mervar, preds.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LOGATCU je imelo svoj redni letni občni zbor v soboto dne 15. oktobra 1932. na Rakeku.

V šol. letu 1931./32. je bilo učiteljstva v okraju 106, včlanjenih vsi. V šol. letu 1932./33. je učiteljstva 106, včlanjenih 104.

Povprečna navzočnost na zborovanjih je znašala 56%. Udeležba na občnem zboru je 63% to je 65 članov.

Ker mora društveni blagajnik tov. šol. nadzornik K. Štravs po službenih zadevah oditi, poda najprej on svoje poročilo iz katerega je razvidno: Dohodkov Din 17.752,16, izdatkov Din 15.241,20; saldo 3. avgusta 1932. Din 2510,96. Plačali vsi. Društvo je svoje obveznosti napram organizaciji poravnalo. Članarina ostane ista t. j. Din 160.— letno.

Sledi poročilo tov. predsednika, v katerem očrta delo organizacije v pretekli upravni dobi, pokaže na uspehe in neuspehe naših prizadevanj v naših stanovskih in kulturnih ustanovah, zlasti pa v osebno-upravnih vprašanjih. Apelira na članstvo, da se oklene organizacije in se drži načel in smernic, ki jih je zavzel naše vodstvo. Mnogo se še greši, a ta greh bi bil veliko manjši, če bi se ga vsak organizirane izogibal na samem sebi.

Tajnik poroča o vseh važnih poslih tekom leta in prečita dopise, katere smo sproti reševali.

Poročilo o banovinski skupščini je podal tov. Hladnik, o državnih tov. Suštaršič. Delegati naj bodo že v naprej informirani o obračunskih in proračunskih postavkah, da lahko